

mandecentret

RUM. RÅD. RESPEKT.

Skrivelse om psykisk vold mod mænd

I Mandecentret er vi positive over, at der nu sættes særligt fokus på psykisk vold, således at vi som samfund bliver endnu bedre til at stoppe og forebygge psykisk vold mod kvinder, mænd og børn. Med denne skrivelse vil vi bidrage til udarbejdelsen af en helhedsorienteret og ligestillet bestemmelse om psykisk vold.

De seneste år har Danmark været et af foregangslandene ift. at synliggøre, når mænd udsættes for vold i nære relationer, og i at yde hjælp i de situationer. I Mandecentret mener vi, at det er afgørende, at den specifikke viden, vi har om voldsudsatte mænd i dag, inddrages i udviklingen af lov og indsatser vedr. psykisk vold - samt i udformningen af en fælles definition af psykisk vold.

I Mandecentret har vi i 12 år hjulpet voldsudsatte mænd, og vi har de seneste knap 3 år tilbudt voldsudsatte mænd et specialiseret bo- og rådgivningstilbud efter udbud fra ligestillingsministeren. 100 % af de mænd, som har haft ophold hos os i forbindelse med dette tilbud, har været udsat for psykisk vold, så vi ved, at psykisk vold også er en problematik, der i høj grad rammer mænd. Som den eneste af de indbudte organisationer, der er specifikt målrettet voldsudsatte mænd, glædes vi derfor over at blive inddraget og bedt om konkrete input til det videre arbejde, således at der sikres en helhedsorienteret og ligestillet bestemmelse om psykisk vold.

1. Beskrivelse af psykisk vold mod mænd - herunder et særligt fokus på fædre og børn

Når vi taler om former for psykisk vold, er der i overvejende grad overlap ift. hvad kvinder og mænd oplever. For at sikre, at de former for psykisk vold, som mænd typisk udsættes for, bliver inkluderet i loven samt i det medfølgende oplysningsarbejde, vil vi kort beskrive disse typiske former for psykisk vold set fra mandens perspektiv. Vores arbejde viser, at mænd har meget vanskeligt ved at erkende volden og ved at identificere sig som voldsudsat. Dette gør det svært for manden at beskytte sig imod den.

Psykisk vold mod mænd kommer især til udtryk gennem et udpræget ulige magtforhold inden for familien, som mændene oplever som en psykisk og kommunikativ dominans, der oftest har stået på i længere tid. Mandens rolle i hjemmet og især samværet med børnene, men også hans sociale netværk, bliver dikteret, kontrolleret og ofte kritiseret. Derudover bliver manden ofte ydmyget ift. sit arbejde/manglende arbejde, sin farrolle, sin maskulinitet og krop – således at han over tid mister fornemmelsen for sig selv og egen værdi.

Trusler om og fratagelse af kontakt og samvær med børnene samt udokumenterede og gentagne anklager om incest, vold og misbrug er typiske former for psykisk vold, som mænd i særlig grad oplever. Dette hænger ikke mindst sammen med den meget ulige magtfordeling mellem uenige bopæls- og samværsforældre og det faktum, at kun hvert femte barn hos en enlig forælder har bopæl hos sin far¹. Foruden trusler vedr. børnene, fastholdes manden ofte i den voldelige relation via voldsom jalousi hos partneren, trusler om selvskaade eller trusler om selvmord.

¹ Danmarks Statistik, Husstande med børn, 1. januar 2018.

2. Forslag til definition af psykisk vold

Det er Mandacentrets opfattelse, at den kommende lov bør udformes på basis af en fælles definition af psykisk vold, som rummer kvinder, mænd og børn². Hertil vil vi tilføje, at definitionen skal omfatte hele spektret af psykisk vold og ikke kun de former, som måtte blive kriminaliseret med det kommende lovforslag. Dette anser vi som nødvendigt for effektiviteten af lovændringen og det medfølgende oplysningsarbejdes funktion af holdningsbearbejdning og forebyggelse. Nedenfor kommer vi med vores bud på en fælles definition, samt en liste over de vigtigste elementer vi mener skal med i definitionen.

I udarbejdelsen af nedenstående forslag til en definition, har vi valgt at tage udgangspunkt i Socialstyrelsens voldsdefinition og indsat de ændringer, vi mener, skal til for at rumme psykisk vold. Ændringerne er markeret med rødt.

"Psykisk vold er ord inkl. trusler eller handlinger, der – uanset formålet – krænker og nedbryder en anden persons integritet eller relationer. Eller som ydmyger, udøver uønsket kontrol eller skræmmer personen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan være en bevidst handling, eller en handling, der sker i affekt. Psykisk vold som udøves vedvarende eller systematisk, bør kunne straffes i henhold til straffeloven."

3. Konkrete ønsker til lovtæksten

A) Det er afgørende, at lovtæksten vedr. psykisk vold **ikke bliver kønsspecifik**, men dækker både mænd og kvinder (i modsætning til f.eks. servicelovens § 109).

B) Såfremt lovtæksten inddrager betegnelsen **"nære relationer"**, mener vi, at sidstnævnte bør defineres med udgangspunkt i Istanbulkonventionens artikel 3, stk. b: **"inden for familien eller i hjemmet eller mellem tidligere eller nuværende ægtefæller eller partnere, hvad enten gerningsmanden er offerets nuværende eller forhenværende sambo"**. Gennem arbejdet med voldsudsatte mænd ved vi nemlig, at mange mænd oplever vold fra tidligere partnere, som de ikke længere deler bopæl med. Derudover har 28 % af vores voldsudsatte beboere oplevet vold fra flere parter inden for deres nære relation. Parter, som ikke udelukkende bor på samme adresse, men kan fx være svigerfamilie, voksne børn eller ekspartners nye partner.

I Mandacentret vil vi gerne uddybe ovennævnte nærmere. Vi håber derfor på at blive medinddraget i de berørte ministeriers arbejde med emnet, såvel det lovforberedende arbejde som det medfølgende oplysningsarbejde inkl. efteruddannelse af politiet og andre fagpersoner.

Med venlig hilsen

Direktør

Morten Kjær Egebjerg

² Forældreansvaret og børns afhængighed kan dog indebære særlige tilføjelser